

Databank met álle vingerafdrukken: noch proportioneel, noch betaalbaar

Minister van Binnenlandse Zaken Jan Jambon (N-VA) zorgde tijdens zijn bezoek aan Marokko voor heel wat ophef met zijn uitspraken over het bijhouden van vingerafdrukken van alle burgers in een nationale Belgische databank. Jambon, die dergelijke Marokkaanse databank tijdens zijn bezoek heeft kunnen zien, stelde dat diegene die niets te verbergen heeft, ook geen bezwaar zou moeten hebben om in het systeem te worden opgeslagen.

De reacties waren niet mals. De Privacycommissie achtte het voorstel meteen onwettig. Volgens haar is het in strijd met artikel 8 EVRM, dat de bescherming van de privacy waarborgt. Vanuit politieke hoek lieten Open VLD en CD&V weten dat het een disproportionele maatregel was, onpraktisch en te duur. Bovendien zou het ook een schending van het vermoeden van onschuld inhouden, aangezien men de facto zou uitgaan van de schuld van alle burgers om dan vervolgens de onschuld te moeten bewijzen. Staatssecretaris Tommelein, bevoegd voor privacy, stelde zich vragen bij het voorstel en liet weten niet te zijn geraadpleegd in deze zaak.

Wat zegt de wet, op nationaal en Europees niveau, hier echter over? Momenteel bestaat er in België geen formele wet over het afnemen, het opslaan of het bijhouden van vingerafdrukken in een nationale databank. Aangezien een vingerafdruk echter informatie is over een geïdentificeerd of identificeerbaar persoon, wordt het als een persoonsgegeven beschouwd en geniet het bijgevolg de bescherming van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

Op Europees niveau riskeert het voorstel op heel wat protest vanuit Straatsburg te stuiten. In 2008, in de zaak *S. & Marper t. Verenigd Koninkrijk*, nam het Hof een belangrijk standpunt in betreffende het bewaren van persoonlijke gegevens en formuleerde het een opmerking, die de Vilvoordse burgemeester Bonte (SPA) in het kader van de politieke discussie over de nationale databank vingerafdrukken ook maakte. Hij gaf aan het voorstel van minister Jambon te steunen en juridisch niet het verschil te zien tussen het bijhouden van ieders foto en van ieders vingerafdrukken. In haar beslissing maakte het Hof ook de vergelijking tussen de vingerafdrukken en een foto van een persoon, aangezien beiden extern zichtbare eigenschappen aangeven van een persoon zodat een identificatie mogelijk wordt. Het Hof verduidelijkt in haar uitspraak echter dat het op gesystematiseerde wijze opslaan en bijhouden van persoonlijke gegevens, ook al zijn deze beschikbaar in het publieke domein omdat zij extern zichtbaar zijn, echter een volledig ander risico inhoudt voor de privacy van de burgers.

Er bestaat dus geen twijfel over het feit dat dergelijke databank een inmenging van het privéleven inhoudt. Dit kan volgens de toetsing van het EHRM gerechtvaardigd worden indien de maatregel die de inmenging veroorzaakt aan bepaalde voorwaarden voldoet. Deze moet voorzien zijn bij de wet, een legitiem doel nastreven, noodzakelijk zijn in een democratische maatschappij en proportioneel zijn. Indien er een wet over zou worden gestemd, zou er een wettelijke grondslag zijn waarbij voldaan zou worden aan de eerste vereiste. Het doel dat zou worden nagestreefd zou voornamelijk in het teken staan van de bestrijding van criminaliteit en het verbeteren van de veiligheid. Dit kan als legitiem doel worden beschouwd, waarbij ook meteen aan de tweede voorwaarde zou worden voldaan. De derde voorwaarde betreft de noodzakelijkheid in een democratische maatschappij. Hier kan het schoentje eventueel al beginnen knellen. Wat echter volledig problematisch lijkt, is de toetsing aan het proportionaliteitsbeginsel.

Zoals vicepremier en minister De Croo (Open VLD) reeds liet weten, is het bijhouden van een databank van vingerafdrukken van een bevolking van 11 miljoen burgers disproportioneel in vergelijking met het nagestreefde doel. Zij het niet omwille van juridische, dan wel om praktische redenen. Het opzetten en beheren van dergelijke databank kost geld, tijd en manschappen. Drie dingen waarvan duidelijk blijkt dat daar momenteel bij Justitie geen middelen voor beschikbaar zijn.

De voorgestelde databank vingerafdrukken blijkt zo niet enkel disproportioneel te zijn, en bijgevolg het recht op privacy te schenden, maar praktisch ook onhaalbaar.

Inès Gallala* & Paul De Hert**

* *Inès Gallala is doctoraal onderzoeker Metajuridica VUB, Research groups LSTS & FRC.*

** *Paul De Hert is professor aan de VUB en hoofdredacteur Tijdschrift voor Mensenrechten.*